

Scenariusze lekcji o potrzebach dla uczniów szkół podstawowych

dr Agnieszka Skowrońska

POTRZEBY
TO
POSTAWA

www.potrzebytopodstawa.pl

Zapraszam do zapoznania się i skorzystania z propozycji trzech scenariuszy lekcji o najważniejszych potrzebach człowieka. Poznanie tych potrzeb oraz ich zaspokajanie jest bardzo ważne dla zachowania zdrowia fizycznego i psychicznego. Scenariusze mogą być wykorzystywane w szkole np. na lekcjach wychowawczych, na zajęciach pozalekcyjnych, warsztatach umiejętności społecznych lub edukacji zdrowotnej.

Scenariusze zostały opracowane przez Agnieszkę Skowrońską - mgr socjologii i dr nauk humanistycznych; autorkę książki "Potrzeby to podstawa", kart potrzeb dla dorosłych oraz dzieci. Więcej o autorce na stronie: www.potrzebytopodstawa.pl

Spis scenariuszy

1. <u>Dlaczego potrzeby są ważne?</u>	<u>2</u>
2. <u>Jak rozpoznawać prawdziwe potrzeby?</u>	<u>6</u>
3. <u>O co tak naprawdę się kłócimy?</u>	<u>11</u>
4. <u>Załączniki do wydruku</u>	<u>16</u>

Dlaczego potrzeby są ważne?

Scenariusz lekcji

Wstęp

Każdy człowiek ma ponad 60 potrzeb, które musi stale zaspokajać. Potrzeby te można podzielić na co najmniej pięć grup. Są wśród nich potrzeby fizjologiczne, potrzeby bezpieczeństwa, kontaktu z innymi ludźmi, samorealizacji oraz radości życia. Choć potrzeby są uniwersalne to można je zaspokajać w bardzo różny sposób. Np. potrzebę uczenia się można zaspokoić poprzez oglądanie filmów edukacyjnych, czytanie książek czy uczestniczenie w konkursach wiedzy.

Zaspokajanie wszystkich potrzeb jest ważne dla naszego zdrowia fizycznego i psychicznego. Jeśli nie zaspokajamy potrzeby fizjologicznej to prowadzi to do choroby lub nawet śmierci. Jeśli nie zaspokajamy potrzeb z pozostałych grup to często prowadzi to do odczuwania dyskomfortu, poddenerwowania, zmęczenia, przygnębienia. Natomiast dłuższe niezaspokajanie potrzeb może prowadzić do obniżenia poczucia wartości, kryzysów psychicznych, depresji, a nawet prób samobójczych. Dlatego ważne jest, aby uczyć dzieci jakie mają potrzeby i jak można je zaspokajać, aby dbać o swoje zdrowie.

Charakterystyka zajęć

Odbiorcy	Uczniowie klas IV-VI szkół podstawowych.
Cel zajęć	Uświadomienie, że są potrzeby, które mają wszyscy ludzie. Przedstawienie grup potrzeb oraz uniwersalnych 56 potrzeb. Przekazanie wiedzy na temat różnych strategii zaspokajania potrzeb oraz konsekwencji nie zaspokojonych potrzeb.
Zamierzony efekt zajęć	Uczeń wie, że wszyscy ludzie mają takie same potrzeby. Uczeń potrafi wymienić kilka grup potrzeb. Uczeń potrafi odróżnić potrzebę od strategii. Uczeń wie jakie są konsekwencje jeśli potrzeby są niezaspokojone.
Czas zajęć	45 minut
Prowadzenie zajęć	Zajęcia mogą być przeprowadzone przez nauczyciela, pedagoga, psychologa szkolnego, trenerów TUS oraz edukatorów. Zajęcia mogą być przeprowadzone na lekcjach wychowawczych, zajęciach pozalekcyjnych, treningach umiejętności społecznych oraz w ramach warsztatów organizowanych poza szkołą.
Sprzęt i materiały niezbędne do prowadzenia zajęć	Nie potrzebne są żadne sprzęty. Materiały: <ul style="list-style-type: none"> • karty potrzeb (ze sklepu www.potrzebytopodstawa.pl) lub kartki z nazwami potrzeb (załącznik), ważne, aby były wydrukowane na kolorowym papierze i wycięte; • czyste kartki do pisania, • długopisy lub ołówki.
Miejsce	Sala wyposażona w stoły, które można ze sobą złączyć oraz krzesła lub dywan, na którym można usiąść.

Przebieg zajęć

Nazwa zadania	Polecenia i objaśnienia	czas
Poznajemy potrzeby	<p>Rozkładamy karty na wspólnym dość dużym stole. Prosimy aby dzieci wspólnie posegregowały karty kolorami. Następnie karty w jednym kolorze powinny rozłożyć, tak aby był widoczna nazwa potrzeby. Prosimy dzieci aby policzyły ile jest wszystkich kart.</p> <p>Prowadzący mówi, że karty pokazują nam ile mamy potrzeb i jakie są to potrzeby. Możemy wyróżnić 56 uniwersalnych potrzeb uniwersalnych, czyli takich które ma każdy człowiek. Prowadzący omawia każdą grupę potrzeb, prosząc dzieci, aby czytały nazwy potrzeb i same zgadywały co oznaczają lub w jakich sytuacjach odczuwamy najbardziej daną potrzebę. Prosi uczniów, aby zgłaszały które z nazw potrzeb są dla nich nowe lub niezrozumiałe i objaśnia co one oznaczają.</p> <p>Uwaga dla prowadzącego: kolory kart potrzeb (gotowych) oznaczają następujące grupy potrzeb: granatowy - potrzeby biologiczne (fizjologiczne), zielony - potrzeby bezpieczeństwa, fioletowy - potrzeby kontaktu z innymi osobami, czerwony - potrzeby samorealizacji, niebieski - potrzeby radości życia.</p>	20 min
Zaspokajanie potrzeb	<p>Prowadzący mówi, że aby czuć się dobrze człowiek musi zaspokajać każdą potrzebę przez całe swoje życie. Następnie zadaje pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jak dzieci zaspokajają potrzebę zabawy? • a jak dorośli zaspokajają potrzebę zabawy? <p>To ćwiczenie można również przeprowadzić dzieląc dzieci na grupy i prosząc aby wypisały w jaki sposób można zaspokoić potrzebę wybraną przez dzieci.</p> <p>Podsumowując ćwiczenie należy podkreślić, że każdą potrzebę można zaspokoić na różne sposoby.</p> <p>Następnie prowadzący przedstawia kilka sytuacji i prosi, aby dzieci wybrały karty, które pokazują jakie potrzeby są zaspokajane w tych sytuacjach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chodzenie do szkoły (powinny pojawić się odpowiedzi: uczenia się, osiągnięć, rozwoju, towarzystwa, informacji zwrotnej, uznania, przynależności, różnorodności, kreatywności, itp.) • gracie na komputerze lub telefonie w gry (mogą pojawić się odpowiedzi: wyzwania, osiągnięć, różnorodności, towarzystwa, sprawczości, itp.) • jedzenie z rodziną na wakacje nad jezioro lub w góry (potrzeby: odpoczynku, kontaktu z naturą, przynależności). 	15 min

<p>Potrzeby niezaspokojone</p>	<p>Prowadzący pyta uczniów co się dzieje jeśli dana potrzeba jest niezaspokojona np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odżywianie - odczuwanie głodu, śmierć z głodu; • bezpieczeństwa ciała - zranienia, stres, śmierć; • towarzystwa/przynależności - samotność; • rozwoju/uczenia się - nieumiejętność czytania, pisania, nie można robić ciekawych rzeczy, nie wiemy co nas interesuje, nuda, depresja; • radości/zabawy - smutek; • decydowania o sobie/sprawczości - złość, rozdrażnienie, obniżenie poczucia wartości, smutek. <p>Podsumowując prowadzący zwraca uwagę na to, że jeśli nie zaspokajamy potrzeb to jest to zagrożenie dla naszego zdrowia fizycznego i psychicznego. Jeśli przez długi czas jakaś potrzeba nie jest zaspokajana możemy odczuwać stan i emocje, których nie lubimy, albo możemy zachorować.</p>	<p>8 min</p>
<p>Podsumowanie</p>	<p>Na zakończenie prowadzący może zadać kilka pytań utrwalających przekazaną wiedzę np.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ile ludzie mają potrzeb? • jakie są grupy potrzeb? • co to znaczy “zaspokoić potrzebę”? • co może się stać jeśli nie zaspokoimy jakiejś potrzeby? <p>Podsumowując ćwiczenia prowadzący mówi, że potrzeby musimy zaspokajać przez całe życie i możemy je zaspokajać na różne sposoby. Każdy może mieć inny sposób na zaspokojenie potrzeby, ale są też szkodliwe sposoby zaspokajania potrzeb takie jak jedzenie niezdrowych rzeczy, przeszkadzanie lub bicie kogoś, żeby zwrócić na siebie uwagę; uzależnienie od gry w jakąś grę (potrzeba wyzwania, uznania).</p>	<p>2 min</p>

Jak rozpoznawać prawdziwe potrzeby?

Scenariusz lekcji

Wstęp

Celem działania człowieka jest zaspokojenie potrzeb. Ważne, aby odróżnić co jest potrzebą, a co tylko środkiem do realizacji jakiejś potrzeby. W procesie socjalizacji osoby znaczące (rodzice, nauczyciele, rówieśnicy) mogą przekonać nas, że niektóre potrzeby są ważniejsze (np. dobrego statusu społecznego, bezpieczeństwa środków do życia, uczenia się), a inne zupełnie nie ważne (np. wyrażania siebie, kreatywności). Niektórzy mogą nas przekonywać, że niezbędne jest posiadanie czegoś (np. drogiego telefonu), a jest to tylko środek do zrealizowania potrzeb związanych z kontaktem z innymi osobami czy rozrywki. Warto również wiedzieć, że aby być spełnionym w życiu wszystkie potrzeby muszą być zaspokajane.

Każdy z nas powinien umieć świadomie stwierdzić jaką potrzebę realizuje poprzez dane zachowania, aby zdawać sobie sprawę, że są różne sposoby zaspokajania potrzeb i zawsze możemy wybrać ten najbardziej odpowiedni dla nas. Nie każde działanie jest dobrym dla nas sposobem zrealizowania potrzeby.

Charakterystyka zajęć

Odbiorcy	Uczniowie klas IV-VI szkół podstawowych.
Cel zajęć	Uświadomienie, że za każdym zachowaniem “kryje się” jakaś potrzeba. Przećwiczenie rozpoznawania i nazywania prawdziwych potrzeb.
Zamierzony efekt zajęć	Uczeń wie jakie potrzeby realizujemy poprzez dane działania. Uczeń potrafi odróżnić potrzebę od strategii. Uczeń wie jak “odkryć” swoją prawdziwą potrzebę.
Czas zajęć	45 minut
Prowadzenie zajęć	Zajęcia mogą być przeprowadzone przez nauczyciela, pedagoga, psychologa szkolnego, trenerów TUS oraz edukatorów. Zajęcia mogą być przeprowadzone na lekcjach wychowawczych, zajęciach pozalekcyjnych, treningach umiejętności społecznych oraz w ramach warsztatów organizowanych poza szkołą.
Sprzęt i materiały niezbędne do prowadzenia zajęć	Nie potrzebne są żadne sprzęty. Materiały: <ul style="list-style-type: none"> • karty potrzeb (ze sklepu www.potrzebytopodstawa.pl) lub kartki z nazwami potrzeb (załącznik), ważne, aby były wydrukowane na kolorowym papierze i wycięte; • tekst do analizy (w załączniku) do rozdania dla każdego ucznia; • kartki z opisem zachowania (w załączniku); • karta pracy do odkrywania swoich potrzeb do rozdania dla każdego ucznia (w załączniku); • czyste kartki do pisania, • długopisy lub ołówki,
Miejsce	Sala wyposażona w stoły, które można ze sobą złączyć oraz krzesła lub dywan, na którym można usiąść.

Przebieg zajęć

Nazwa zadania	Polecenia i objaśnienia	czas
Wprowadzenie do tematu	<p>Rozkładamy karty na wspólnym dość dużym stole. Przypominamy nazwy potrzeb oraz grup potrzeb.</p> <p>Pytamy uczniów czy według nich łatwo jest rozpoznać czego właściwie potrzebujemy. Słuchamy wypowiedzi i podsumowujemy, że nie zawsze łatwo jest rozpoznać czego tak naprawdę potrzebujemy.</p> <p>Uwaga dla prowadzącego: kolory kart potrzeb (gotowych) oznaczają następujące grupy potrzeb: granatowy - potrzeby biologiczne (fizjologiczne), zielony - potrzeby bezpieczeństwa, fioletowy - potrzeby kontaktu z innymi osobami, czerwony - potrzeby samorealizacji, niebieski - potrzeby radości życia.</p>	10 min
Rozpoznanie potrzeb na podstawie analizy tekstu	<p>Prowadzący mówi, że każde działanie człowieka ma na celu zaspokojenie jakiejś potrzeby. Można ćwiczyć rozpoznawanie potrzeb poprzez obserwację zachowań swoich albo innych osób.</p> <p>Prowadzący rozdaje dzieciom fragment tekstu z "Pana Kleksa" i prosi, aby każdy go przeczytał i zastanowił się jakie potrzeby zaspokajają opisani chłopcy. Po przeczytaniu tekstu przez wszystkie dzieci, prowadzący zadaje pytanie całej klasie i uczniowie mówią jakie potrzeby można odczytać w podanym fragmencie. (Powinny pojawić się takie potrzeby jak: ruchu, uczenia się, zabawy, porządku, przynależności - drużyny, wydalania - pot spływający z czoła).</p> <p>Podsumowując prowadzący może powiedzieć, że poprzez jedną czynność można zaspokajać kilka potrzeb.</p> <p>Uwaga dla prowadzącego: można zaproponować inny tekst, np. z omawianej właśnie przez uczniów lektury lub fragment filmu.</p>	10 min

Rozpozna-
wanie
potrzeb
poprzez
analizę
zachowań

Prowadzący dzieli uczniów na grupy po 5 osób. Przedstawiciele grup losują po jednej kartce, na której jest krótki opis sytuacji. W grupach uczniowie wypisują potrzeby, które są zaspokajane poprzez dane zachowania. Następnie każda grupa przedstawia sytuację i potrzeby jakie wypisała. Inni uczniowie mogą dopowiadać inne potrzeby, które zauważyli.

Opisy sytuacji oraz potrzeby, które powinni wskazać uczniowie:

- Grupa znajomych idzie do McDonalda, jedzą hamburgery, rozmawiają, pokazują sobie śmieszne filmiki.
- Potrzeby: towarzystwa, zabawy, radości, przynależności, odżywiania?
- Dziecko krzyczy i płacze w sklepie, bo chce żeby rodzic kupił mu nową zabawkę.
- Potrzeby: uwagi, autonomii, dominacji, różnorodności, zabawy?
- Dorośli pracują po kilkanaście godzin dziennie.
- Potrzeby: bezpieczeństwa środków do życia, dobrego statusu/pozycji, współpracy, uznania?
- Chłopiec codziennie chodzi na zajęcia pozalekcyjne.
- Potrzeby: różnorodności, rozwoju, uczenia się, osiągnięć, radości?, wyrażania siebie?, decydowania o sobie?
- Nastolatki wydają dużo pieniędzy na wirtualne dodatki do gry.
- Potrzeby: różnorodności, wyzwań, zabawy, dobrego statusu/pozycji, sławy?
- Mama kilka razy prosi dziecko, żeby posprzątał swój pokój.
- Potrzeby mamy: porządku, wypoczynku, współpracy, szacunku wobec niej, dominacji?
- Nauczyciele zabraniają dzieciom wychodzić ze szkoły na przerwie.
- Potrzeby nauczycieli: bezpieczeństwa fizycznego dzieci, bezpieczeństwa zdrowia dzieci, porządku, dominacji?
- Nastolatki nagrywają i umieszczają filmiki na YT jak pętlają po sklepie.
- Potrzeby: zabawy, wyzwań, przygody, sławy, przynależności?

Uwaga do prowadzącego:

Uczniowie mogą wymienić każdą potrzebę jaka według nich może stać za danym działaniem, z tym, że każdą potrzebę powinni umieć uzasadnić. Powyżej wymienione potrzeby mogą pojawić się w wypowiedziach, a jeśli się nie pojawią można zapytać uczniów czy takie potrzeby też mogą stać za zachowaniami. Potrzeby ze znakiem zapytania są potrzebami, które powinny zostać poddane dyskusji uczniów. Można dopytać uczniów kiedy dana potrzeba jest zaspokojona, a kiedy nie.

Podsumowując zadanie należy zwrócić uwagę, że nawet jeśli uważamy, że ktoś nie powinien czegoś robić, to za każdym zachowaniem jest kilka potrzeb, które ta osoba spełnia, ale trzeba też pamiętać, że te same potrzeby możemy też zaspokoić w inny sposób.

15 min

<p>Podsumowanie</p>	<p>Na zakończenie prowadzący może zaproponować krótkie ćwiczenie indywidualne, które ma utrwalić sposób w jaki odkrywać swoje prawdziwe potrzeby. Rozdaje każdemu kartkę z następującymi zapisami:</p> <p>“Jaką moją potrzebę zaspokajam, gdy .....?” Potrzeba: ..... Jak inaczej mogę zaspokoić potrzebę .....? Inne sposoby zaspokojenia potrzeby.....:</p> <p>..... ....”</p> <p>Jako przykład zachowań do ćwiczenia można podać następujące zachowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oglądam przez godzinę filmiki na YT • kłócę się z rodzeństwem o to, kto ma posprzątać w pokoju • wyśmiewam się z kolegi, bo tak robią inni. <p>Prowadzący prosi uczniów, aby zabrali kartki do domu i ewentualnie dokończyli wypisywanie sposobów zaspokojenia potrzeby w domu.</p>	<p>10 min</p>
---------------------	---	---------------

O co tak naprawdę się kłócimy - konflikt potrzeb i strategii?

Scenariusz lekcji

Wstęp

Między ludźmi często dochodzi do konfliktów, które przybierają różny charakter. Niektórzy głośno dyskutują, inni uparcie milczą, kiedy ktoś chce, żeby coś zrobili lub powiedzieli. Jeszcze inni na wszystkie propozycje mówią “nie”.

Jeśli bliżej przyjrzymy się powodom kłótni i konfliktów okazuje się, że są one formą manifestowania swoich potrzeb i strategii ich zaspokajania. Jeśli dziecko odmawia rodzicowi wykonania jego polecenia, aby posprzątał pokój, bo właśnie się bawi lub gra na komputerze, to zderzają się tu dwie różne potrzeby w tym samym czasie: potrzeba zabawy dziecka i potrzeba porządku rodzica. Jeśli dwóch braci kłóci się podczas zabawy, bo jeden zepsuł drugiemu budowlę, albo zabrat zabawkę, to może to oznaczać, że choć chcą oboje realizować tę samą potrzebę zabawy, to chcą ją realizować każdy na swój sposób.

Każdy z nas powinien umieć uświadomić sobie, że za każdym zachowaniem, które wydaje nam się, że jest wymierzone przeciwko nam, bo np. ktoś jest uparty, albo ktoś chce nam zrobić na złość, tak naprawdę stoją jakieś ważne potrzeby lub odmienne od naszych sposoby ich zaspokajania. Warto umieć poprzez spokojną rozmowę docierać do potrzeb, które są dla nas ważne w danym momencie oraz ustalać jaki sposób na zaspokojenie tych potrzeb jest dla nas odpowiedni.

Charakterystyka zajęć

Odbiorcy	Uczniowie klas IV-VI szkół podstawowych.
Cel zajęć	Uświadomienie, co jest przyczyną kłótni i konfliktów między ludźmi. Przekazanie wiedzy o konflikcie jako różnicy potrzeb lub różnicy w sposobie zaspokajania potrzeb.
Zamierzony efekt zajęć	<p>Uczeń wie, że u podstaw konfliktów są różne potrzeby lub różne sposoby zaspokajania tej samej potrzeby.</p> <p>Uczeń potrafi określić jakie potrzeby chce zrealizować każda ze stron sytuacji konfliktowej.</p> <p>Uczeń potrafi podać sposoby rozwiązania konfliktu z uwzględnieniem potrzeb obu stron.</p> <p>Uczeń wie jakie są konsekwencje emocjonalne nierozwiązanego sporu.</p>
Czas zajęć	45 minut
Prowadzenie zajęć	Zajęcia mogą być przeprowadzone przez nauczyciela, pedagoga, psychologa szkolnego, trenerów TUS oraz edukatorów. Zajęcia mogą być przeprowadzone na lekcjach wychowawczych, zajęciach pozalekcyjnych, treningach umiejętności społecznych oraz w ramach warsztatów organizowanych poza szkołą.
Sprzęt i materiały niezbędne do prowadzenia zajęć	<p>Nie potrzebne są żadne sprzęty.</p> <p>Materiały:</p> <ul style="list-style-type: none"> • karty potrzeb (ze sklepu www.potrzebytopodstawa.pl) lub kartki z nazwami potrzeb (załącznik), ważne, aby były wydrukowane na kolorowym papierze i wycięte; • kartki z opisami sytuacji konfliktowych do rozdania dla każdej grupy (w załączeniu); • czyste kartki do pisania; • długopisy lub ołówki.
Miejsce	Sala wyposażona w stoły, które można ze sobą złączyć oraz krzesła lub dywan, na którym można usiąść.

Przebieg zajęć

Nazwa zadania	Polecenia i objaśnienia	czas
Powody kłótni	<p>Rozkładamy karty na wspólnym dość dużym stole. Przypominamy nazwy potrzeb.</p> <p>Pytamy uczniów o co najczęściej się kłócimy, czy potrafią dopasować do tego jakieś potrzeby. Słuchamy wypowiedzi i podsumowujemy, że nawet jeśli podczas kłótni nie mówimy o potrzebach, to bardzo często chcemy w tym samym momencie zrealizować różne potrzeby, albo zrealizować tą samą potrzebę na różne sposoby.</p> <p>Uwaga dla prowadzącego: kolory kart potrzeb (gotowych) oznaczają następujące grupy potrzeb:</p> <ul style="list-style-type: none"> granatowy - potrzeby biologiczne (fizjologiczne), zielony - potrzeby bezpieczeństwa, fioletowy - potrzeby kontaktu z innymi osobami, czerwony - potrzeby samorealizacji, niebieski - potrzeby radości życia. 	15 min
Analiza potrzeb	<p>Prowadzący dzieli uczniów na 4 grupy. Przedstawiciele grup losują po jednej kartce, na której jest krótki opis sytuacji. W grupach wypisują potrzeby, które chcą zaspokoić osoby opisane w scenie. Dodatkowo wypisują możliwe rozwiązania danego konfliktu z uwzględnieniem potrzeb danej osoby. Następnie każda grupa przedstawia wyniki swojej pracy. Inni uczniowie mogą dopowiadać inne potrzeby, które zauważyli oraz wspólnie zastanawiają się jakie są jeszcze inne sposoby rozwiązania tego konfliktu.</p> <p>Opisy sytuacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Siostra kłóci się z bratem, ponieważ ona chce czytać książkę, a brat głośno słucha muzyki. • Rodzice złością się na syna, że on zamiast się uczyć, to gra na komputerze i ma przez to słabe oceny. • Dziecko krzyczy na rodziców, że nie kupili mu nowych markowych butów i przez to nie może pokazać się w klasie (bo inni takie mają), a rodzice mówią mu, że te, które ma są jeszcze dobre. • Rodzice kłócą się gdzie pojechać na wakacje, bo mama chce się opalać nad morzem, a tata chce chodzić po górach. 	20 min

<p>Podsumowanie - nie rozwiązywane konflikty</p>	<p>Prowadzący pyta uczniów co się dzieje jeśli dany konflikt nie zostanie rozwiązany? Jakie to odczucia wywołuje, co się dzieje jeśli dwie osoby, które się pokłóciły nie doszły do porozumienia? Jakich potrzeb nie mogą zrealizować jeśli są w konflikcie? Podsumowując, prowadzący zwraca uwagę na to, że jeśli nie dojdziemy do porozumienia, to często pojawiają się odczucia braku zrozumienia, gniewu, złości. Im dłużej się do siebie nie odzywamy, tym bardziej utrudnia nam to dalsze wspólne działania i realizowanie potrzeb z grupy kontaktu z innymi osobami. Podkreśla, że bardzo ważne jest, aby na koniec dnia, po uspokojeniu się porozmawiać na spokojnie i wyjaśnić jakie potrzeby chcieliśmy zaspokoić.</p>	<p>10 min</p>
--	---	---------------

Załączniki - karty z nazwami potrzeb

Kartki do wydrukowania i wycięcia (jeśli ktoś nie posiada kart potrzeb)

oddychania	pożywienia, wody
ruchu	odpoczynku
ochrony przed zagrożeniami środowiskowymi	ekspresji płciowej
wydalania	
bezpieczeństwa fizycznego	bezpieczeństwa zasobów (środków do życia)
bezpieczeństwa rodziny	bezpieczeństwa zdrowia
bezpieczeństwa własności	wsparcia

kontakty z naturą	prostoty
zabawy	radości
różnorodności	przygody
pokoju	porządku
harmonii z planetą	piękna

akceptacji	uznania
bliskości	wpływu
rozgłosu	wzajemności
współpracy	zrozumienia
szacunku wobec mnie	szacunku dla innych
więzi	towarzystwa
przynależności	informacji zwrotnej
zaufania	miłości
szczerości	uwagi

autentyczności	wyzwań
uczenia się	kompetencji
kreatywności	wyrażania siebie
samoakceptacji	szacunku dla siebie
osiągnięć	prywatności
sensu	poczucia sprawczości
rozwoju	decydowania o sobie
dobrego statusu / pozycji	wolności
świętowania	opłakiwania straty

Załączniki do scenariusza 2.

Fragment tekstu do analizy:

“Pan Kleks” Jan Brzechwa

“Zatem gdy po wyjściu ze szpitala chorych sprzętów zeszliśmy na dół, pan Kleks wypłynął przez okno do ogrodu na połów motyli, Mateusz natomiast zarządził zbiórkę i poprowadził na boisko, na lekcję geografii. Byłem już poprzednio w dwóch szkołach, ale po raz pierwszy w życiu widziałem taką lekcję geografii. Mateusz wytoczył na boisko dużą piłkę zrobioną z globusa, rozdzielił nas wszystkich na dwie drużyny i powyznaczał nam stanowiska zupełnie tak, jak gry w piłkę nożną. Mateusz był sędzią, fruwał nieustannie w ślad za piłką i gwizdał, gdy któryś z nas popełniał błędy. Cała zaś sztuka polegała na tym, aby uderzając w piłkę nogą, wymieniać równocześnie miasto, rzekę, albo górę, w którą właśnie trafił czubek trzewika.

Na znak dany przez Mateusza gra rozpoczęła się. Biegaliśmy za globusem jak szaleni i kopaliśmy piłkę z całych sił.

Przy każdym kopnięciu padał okrzyk któregoś z graczy:

-Radom!

-Australia!

-Londyn!

-Tatry!

-Skierniewice!

-Wiśła!

-Berlin!

-Grecja!

Mateusz gwizdał raz po raz, okazywało się bowiem, że Antonii wymienił Skierniewice zamiast Mysłowic, Albert pomieszał Kielce z Chinami, zaś Anastazy wziął Afrykę za Morze Bałtyckie.

Gra ta bawiła nas niesłychanie, popychaliśmy jeden drugiego, przewracaliśmy się na ziemię, wykrzykiwaliśmy nazwy miast, krajów i mórz, Mateuszowi pot spływał z dzioba, ja sapiałem jak miech kowalski, a jednak nauczyłem się przy tym z geografii więcej niż w dwóch poprzednich szkołach w ciągu trzech lat.”

Opisy sytuacji/zachowań do analizy:

Grupa znajomych idzie do McDonalda, jedzą hamburgery, pokazują sobie śmieszne filmiki.

Dziecko krzyczy i płacze w sklepie, bo chce żeby rodzic kupił mu nową zabawkę.

Dorośli pracują po kilkanaście godzin dziennie.

Chłopiec codziennie chodzi na zajęcia pozalekcyjne.

Nastolatki wydają duże pieniądze na wirtualne dodatki do gry.

Mama kilka razy powtarza dziecku, żeby posprzątał swój pokój.

Nauczyciele zabraniają dzieciom wychodzić ze szkoły na przerwie.

Nastolatki nagrywają i umieszczają filmiki na YT jak petzają po sklepie.

Tekst do wydrukowania dla każdego ucznia do ćwiczenia indywidualnego:

Jaką moją potrzebę zaspokajam, gdy .....

Potrzeba: .....

Jak inaczej mogę zaspokoić potrzebę .....

Inne sposoby zaspokojenia potrzeby..... :

.....

.....

.....

Chcesz skorzystać z moich innych materiałów?

W mojej ofercie znajdziesz:

- książkę “Potrzeby to podstawa”,
- karty potrzeb dla dzieci i młodzieży,
- karty potrzeb dla dorosłych,
- “Potrzebnik, czyli dziennik potrzeb”,
- tabelę potrzeb, strategii i umiejętności potrzebnych do zaspokajania potrzeb,
- warsztaty na temat potrzeb.

www.potrzebytopodstawa.pl

FB: @potrzebytopodstawa

mail:

a.skowronska@potrzebytopodstawa.pl